

OBSAH

1. OSOBNÍ A MZDOVÁ AGENDA	15
1.1 OBECNĚ K OSOBNÍ EVIDENCI	17
1.2 JAKÁ OSOBNÍ DATA LZE A NELZE VYŽADOVAT	18
1.3 ÚDAJE POTŘEBNÉ PRO PŘIJETÍ DO ZAMĚSTNÁNÍ	19
1.4 OSOBNÍ SPIS	20
1.5 OCHRANA OSOBNÍCH DAT	21
1.5.1 Obecná pravidla	21
1.5.2 Souhlas zaměstnance a výjimky z něj.....	21
1.5.3 Zvláštní kategorie osobních údajů.....	22
1.5.4 Používání osobních údajů.....	23
1.5.5 Údaje o zájemcích o práci u zaměstnavatele	24
1.5.6 Používání rodného čísla.....	24
1.5.7 Postup při a po skončení zaměstnání	25
1.5.8 Další povinnosti	25
1.6 CO DÁLE OBSAHUJE GDPR	26
1.7 OCHRANA MAJETKOVÝCH ZÁJMŮ ZAMĚSTNAVATELE A SOUKROMÍ ZAMĚSTNANCŮ	26
2. PRACOVNĚPRÁVNÍ A MZDOVÉ MINIMUM	28
Slovníček.....	28
2.1 PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY – ZÁKLADNÍ PRAVIDLA.....	33
2.1.1 Co jsou pracovněprávní vztahy	33
2.1.2 Závislá práce	33
2.1.3 Vazba na občanský zákoník	34
2.1.4 Co není zakázáno, je dovoleno.....	36
2.1.4.1 Možnost odchýlit se od zákona.....	36
2.1.4.2 Způsoby odchýlné úpravy a její limity.....	36
2.1.4.3 Rozdíly mezi podnikatelskou a rozpočtovou sférou	38
2.1.4.4 Daňové aspekty možnosti odchýlit se od zákona.....	38
2.1.4.5 Kdy je zakázáno se odchýlit.....	39
2.1.5 Právní jednání.....	40
2.1.6 Počítání času.....	41
2.1.7 Základní zásady pracovněprávních vztahů a s nimi související pravidla	42
2.1.8 Tzv. pracovní kázeň	44
2.1.9 Doručování písemností	45
2.1.10 Pracovnílékařská služba	46
2.1.11 Přejedání práv a povinností z pracovněprávních vztahů.....	49
2.2 PRACOVNÍ POMĚR.....	50
2.2.1 Vznik pracovního poměru.....	50
2.2.2 Náležitosti pracovní smlouvy	52
2.2.2.1 Pracovní poměr na dobu určitou	52
2.2.2.2 Zkušební doba.....	55
2.2.2.3 Konkurenční doložka	56
2.2.3 Individuální informace o právech a povinnostech	56
2.2.4 Jmenování vedoucích zaměstnanců, odvolání a vzdání se pracovní pozice.....	57
2.2.4.1 Jmenování.....	57
2.2.4.2 Obsazování manažerských pozic v tzv. podnikatelské sféře	58
2.2.4.3 Odvolání a vzdání se pracovní pozice.....	58
2.2.5 Změny pracovního poměru	59
2.2.5.1 Převedení na jinou práci	59
2.2.5.2 Pracovní cesta a přeložení.....	60
2.2.5.3 Dočasné přidělení zaměstnance mimo agenturní zaměstnání.....	61

2.2.6	Skončení pracovního poměru	61
2.2.6.1	Dohoda o rozvázání pracovního poměru	61
2.2.6.2	Výpověď	62
2.2.6.3	Zákaz výpovědi	65
2.2.6.4	Ostatní způsoby skončení pracovního poměru	66
2.2.6.5	Hromadné propouštění	67
2.2.6.6	Odstupné při skončení pracovního poměru	67
2.2.6.7	Povinnosti zaměstnavatele spojené se skončením pracovního poměru a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	68
2.2.6.8	Obsah potvrzení o zaměstnání	69
2.2.6.9	Potvrzení o výši průměrného výdělku	70
2.2.6.10	Neplatné nebo zdánlivé rozvázání pracovního poměru	71
2.2.7	Zaměstnanci pracující mimo pracoviště zaměstnavatele – tzv. home office	71
2.3	DOHODY O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR	72
2.3.1	Dohoda o provedení práce	72
2.3.2	Dohoda o pracovní činnosti	73
2.3.3	Pracovní podmínky u dohod	73
2.4	AGENTURNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ – DOČASNÉ PŘIDĚLENÍ K JINÉMU ZAMĚSTNAVATELI	73
2.5	PRACOVNÍ DOBA A DOBA ODPOČINKU	75
2.5.1	Délka pracovní doby, přestávky v práci	75
2.5.2	Rozvržení pracovní doby	76
2.5.3	Konto pracovní doby	78
2.5.4	Některé další parametry pracovní doby	80
2.5.5	Evidence pracovní doby	80
2.5.6	Zvláštnosti v dopravě, zemědělství, školství a v jiných případech	81
2.5.7	Práce přesčas	82
2.6	DOVOLENÁ	82
2.6.1	Druhy dovolené a její délka	82
2.6.1.1	Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část	83
2.6.1.2	Dovolená při změně týdenní pracovní doby	85
2.6.1.3	Přehled dob s různým významem pro vznik práva na dovolenou	86
2.6.1.4	Dodatková dovolená	88
2.6.1.5	Krácení dovolené	89
2.6.2	Čerpání dovolené	89
2.6.3	Náhrada mzdy za dovolenou	91
2.6.4	Přechodné ustanovení	91
2.7	PŘEKÁŽKY V PRÁCI A JEJICH PLACENÍ, SOUVISLOST S PÉČÍ O KVALIFIKACI	91
2.7.1	Překážky na straně zaměstnance	92
2.7.1.1	Důležité osobní překážky v práci, včetně mateřské, otcovské a rodičovské dovolené	92
2.7.1.2	Náhrada mzdy v době prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény	94
2.7.1.3	Kontroly dočasně práce neschopných ze strany zaměstnavatelů	97
2.7.1.4	Překážky z důvodů obecného zájmu, souvislost s odborným rozvojem zaměstnanců	99
2.7.1.5	Společná pravidla pro překážky v práci na straně zaměstnance	102
2.7.1.6	Jiné případy překážek v práci na straně zaměstnance	103
2.7.1.7	Neomluvená absence	103
2.7.2	Překážky na straně zaměstnavatele	103
2.8	ODMĚŇOVÁNÍ	105
2.8.1	Mzda, plat a jiné odměny, co je a co není mzdou či platem	105
2.8.2	Minimální mzda	106
2.8.3	Zaručená mzda a její nejnižší úroveň	107
2.8.4	Mzda	107
2.8.5	Plat ve veřejných službách a správě	111

2.8.6	Společná pravidla pro poskytování mzdy a platu.....	115
2.8.6.1	Splatnost a výplata mzdy	115
2.8.6.2	Prodlení při výplatě mzdy, promlčení	118
2.8.6.3	Náhradní volno za práci přesčas a ve svátek a některé další otázky kompenzace této práce; tzv. placený svátek.....	120
2.8.7	Odměny z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.....	124
2.9	CESTOVNÍ A JINÉ NÁHRADY A POŽITKY	125
2.9.1	Cestovní náhrady	125
2.9.2	Náhrady dalších výdajů souvisejících s výkonem práce	127
2.9.3	Stravování zaměstnanců	127
2.10	INSPEKCE PRÁCE A STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ DOZOR	129
2.10.1	Co může inspekce práce kontrolovat.....	129
2.10.2	Koho může inspekce práce kontrolovat.....	129
2.10.3	Organizační struktura a místní příslušnost	130
2.10.4	Práva a povinnosti inspektorů a kontrolovaných osob	130
2.10.5	Za co lze a za co nelze uložit pokutu	131
2.10.5.1	Co jsou přestupky	131
2.10.5.2	Přestupky na úseku součinnosti zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance	132
2.10.5.3	Přestupky na úseku rovného zacházení	132
2.10.5.4	Přestupky na úseku pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	132
2.10.5.5	Přestupky na úseku odměňování zaměstnanců	133
2.10.5.6	Přestupky na úseku náhrad	133
2.10.5.7	Přestupky na úseku pracovní doby	133
2.10.5.8	Přestupky na úseku dovolené	135
2.10.5.9	Přestupky na úseku bezpečnosti práce	135
2.10.5.10	Přestupky na úseku zvláštních pracovních podmínek některých zaměstnanců	135
2.10.5.11	Přestupky na úseku bezpečnosti technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví	135
2.10.5.12	Přestupky na úseku vyhrazených technických zařízení	135
2.10.5.13	Přestupky na úseku agenturního zaměstnávání.....	136
2.10.5.14	Přestupky na úseku výkonu umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dítěte	136
2.10.5.15	Přestupky na úseku ochrany soukromí a osobních práv zaměstnanců	136
2.10.6	Další pravidla pro ukládání pokut.....	136
2.10.7	Státní zdravotní dozor	137
2.11	ZÁKON O STÁTNÍ SLUŽBĚ	137
2.11.1	Úvodní informace.....	137
2.11.2	Služební poměr	138
2.11.3	Některé pracovní podmínky a nároky státních zaměstnanců	140
3.	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK.....	142
3.1	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK HRUBÝ A ČISTÝ	143
3.2	HRUBÁ MZDA.....	144
3.2.1	Co je a co není započitatelné	144
3.2.2	Části mzdy poskytované za delší období	146
3.3	ODPRACOVANÁ DOBA	148
3.4	ROZHODNÉ OBDOBÍ.....	150
3.5	PRAVDĚPODOBNÝ VÝDĚLEK	152
3.6	FORMY PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU	153
3.6.1	Průměrný hodinový výdělek.....	153
3.6.2	Průměrný měsíční výdělek.....	154
3.7	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK U KONTA PRACOVNÍ DOBY	156

3.8	REDUKOVANÝ PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK A NÁHRADA MZDY PŘI DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI NEBO KARANTÉNĚ	158
3.8.1	Redukovaný průměrný výdělek pro náhradu mzdy	158
3.8.2	Redukční hranice pro nemocenské pojištění	159
3.8.3	Redukční hranice pro náhradu mzdy	159
3.8.4	Postup redukce	159
3.8.5	Hodinová hodnota náhrady mzdy	160
3.9	NĚKTERÉ DALŠÍ OTÁZKY ZJIŠŤOVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU	161
3.10	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK U STÁTNÍ SLUŽBY	163
3.11	PŘEHLED POUŽÍVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU	163
4.	SRÁŽKY ZE MZDY	168
4.1	OKRUH PŘÍJMŮ, Z NICHŽ SE SRÁŽKY PROVÁDĚJÍ.....	168
4.2	KDY LZE ZE MZDY SRÁŽET.....	170
4.2.1	Srážky v případech stanovených zákonem	170
4.2.1.1	Kdy si zaměstnavatel může srazit pro sebe bez souhlasu zaměstnance	171
4.2.1.2	Výkon rozhodnutí a exekuce	172
4.2.2	Dohody o srážkách ze mzdy	172
4.2.2.1	Dohoda o srážkách ze mzdy k uspokojení závazků zaměstnance	174
4.2.3	Srážky odborových členských příspěvků.....	174
4.3	POŘADÍ SRÁŽEK ZE MZDY.....	174
4.4	ZVLÁŠTNOSTI PŘI VÝKONU SOUDNÍCH A ÚŘEDNÍCH ROZHODNUTÍ	176
4.4.1	Srážky k oddlužení při tzv. osobním bankrotu	181
4.5	SRÁŽKY Z DÁVEK NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ	183
4.6	POSTUP PŘI PROVÁDĚNÍ SRÁŽEK ZE MZDY A JEJICH ROZSAH.....	186
4.7	PŘIKÁZÁNÍ JINÉ PENĚŽITÉ POHLEDÁVKY	191
4.8	ZAPOČTENÍ POHLEDÁVKY ZAMĚSTNAVATELE	191
4.9	SRÁŽKY Z PLATU ZAMĚSTNANCŮ VE STÁTNÍ SLUŽBĚ.....	193
4.10	PAUŠÁLNÍ NÁHRADA NÁKLADŮ ZAMĚSTNAVATELE	194
5.	ZAMĚSTNAVATELÉ A ÚŘAD PRÁCE	195
	Slovníček.....	196
5.1	PRÁVO NA ZAMĚSTNÁNÍ, ZÁKAZ DISKRIMINACE A ROVNÉ ZACHÁZENÍ.....	198
5.1.1	Diskriminace a rovné zacházení	198
5.1.2	Nabídky zaměstnání a přijímání nových zaměstnanců	198
5.1.3	Volná pracovní místa	198
5.1.4	Přestupky na úseku rovného zacházení, zákazu diskriminace a sankce	199
5.2	ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM.....	199
5.2.1	Kdo je osobou se zdravotním postižením	199
5.2.2	Příspěvky poskytované na zaměstnávání OZP.....	201
5.2.3	Příspěvky na chráněném trhu práce	202
5.2.4	Povinný podíl 2022.....	205
5.2.5	Další povinnosti zaměstnavatele k úřadu práce při zaměstnávání OZP	209
5.2.6	Přestupky na úseku zaměstnávání OZP a sankce.....	210
5.3	PŘÍSPĚVKY AKTIVNÍ POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI	210
5.3.1	Rekvalifikace zaměstnanců	210
5.3.2	Investiční pobídky	211
5.3.3	Veřejně prospěšné práce	211
5.3.4	Společensky účelná pracovní místa	212
5.3.5	Překlenovací příspěvek	212
5.3.6	Příspěvek na zapracování	213
5.3.7	Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.....	213
5.3.8	Cílené programy k řešení zaměstnanosti.....	213
5.3.9	Příspěvek v době částečné práce	213

5.4 ZAMĚSTNÁVÁNÍ AGENTURAMI PRÁCE	214
5.4.1 Povolení agenturám práce	214
5.4.2 Povinnosti agentur práce	216
5.4.3 Přestupky na úseku agenturního zaměstnávání a sankce	216
5.5. ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ A OBČANŮ EU	217
5.5.1 Povolení k zaměstnání	217
5.5.2 Zaměstnanecká karta, modrá karta	220
5.5.3 Informační povinnost zaměstnavatele	220
5.5.4 Evidence cizinců a občanů EU	221
5.5.5 Přestupky při zaměstnávání cizinců a občanů EU	221
5.6 DALŠÍ POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE K ÚŘADU PRÁCE, KONTROLNÍ ČINNOST	222
5.6.1 Povinnosti insolventního zaměstnavatele	222
5.6.2 Povinnosti provozovatele umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dětí	223
5.6.3 Kontrolní činnost a kdo ji provádí	224
5.6.4 Přehled všech přestupků a sankcí	225
6. DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	227
Slovníček	228
6.1 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	234
6.2 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI, KTERÉ NEJSOU PŘEDMĚTEM DANĚ	240
6.3 PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ	243
6.4 ZÁKLAD DANĚ VZTAHUJÍCÍ SE K PŘÍJMŮM ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	252
6.5 ZPŮSOB ZDANĚNÍ	255
6.6 VÝPOČET MĚSÍČNÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI	258
6.7 NEZDANITELNÁ ČÁST ZÁKLADU DANĚ	260
6.7.1 Bezúplatná plnění (dříve dary)	260
6.7.2 Úroky z úvěru zaplacené ve zdaňovacím období.....	262
6.7.3 Příspěvek na penzijní připojištění	265
6.7.4 Pojistné na soukromé životní pojištění zaplacené ve zdaňovacím období	267
6.7.5 Odpočet členských příspěvků zaplacených odborové organizaci.....	268
6.7.6 Odpočet úhrady za zkoušky	268
6.7.7 Daňoví nerezidenti	269
6.8 SLEVY NA DANI	269
6.8.1 Základní sleva na poplatníka	269
6.8.2 Na manželku (manžela) ve společně hospodařící domácnosti	270
6.8.3 Základní sleva na invaliditu	271
6.8.4 Rozšířená sleva na invaliditu	272
6.8.5 Sleva na držitele průkazu ZTP/P	273
6.8.6 Sleva na studenta	273
6.8.7 Sleva za umístění dítěte	275
6.8.8 Sleva za zastavenou exekuci	276
6.8.9 Slevy na dani u nerezidentů	276
6.9 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	277
6.9.1 Daňové zvýhodnění u nerezidentů.....	289
6.10 ODVODY DANĚ	289
6.10.1 Záloha na daň z příjmů	289
6.10.2 Úprava daňové povinnosti o daňové zvýhodnění	290
6.10.3 Srážková daň.....	290
6.11 DALŠÍ POVINNOSTI PLÁTCŮ	291
6.11.1 Náležitosti mzdového listu	292

6.12 LHŮTY NA VRÁCENÍ PŘEPLATKŮ POPLATNÍKŮM A VYBRÁNÍ NEDOPLATKŮ OD POPLATNÍKŮ	293
6.13 PROHLÁŠENÍ	295
6.14 ZPŮSOB PROKAZOVÁNÍ NEZDANITELNÝCH ČÁSTÍ ZÁKLADU DANĚ, SLEVY NA DANI A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ	296
6.14.1 Nezdánitelné části základu daně	296
6.14.2 Slevy na dani	297
6.14.3 Daňové zvýhodnění	298
6.15 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH NA DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ	299
6.15.1 Roční sazba daně (pro příjem za rok 2023)	301
6.15.2 Odpočty nezdánitelných částí základu daně při ročním zúčtování záloh za rok 2023	305
6.15.3 Slevy na dani při ročním zúčtování za rok 2023	306
6.15.4 Daňové zvýhodnění při ročním zúčtování za rok 2023	306
6.16 TISKOPISY VYÚČTOVÁNÍ DANĚ	307
6.16.1 Výkaz Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických (právnických) osob (MFin 5466 vzor č. 18)	308
6.16.2 Výkaz Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti (MFin 5459 vzor č. 24)	315
7. ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	330
Slovníček	331
7.1 OSOBNÍ ROZSAH ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	334
7.1.1 Cizinci a veřejné zdravotní pojištění	336
7.1.2 Princip jednoho pojištění	338
7.1.3 Zaměstnanci českého zaměstnavatele podle Nařízení	338
7.1.3.1 Tři otázky, které je žádoucí budoucímu zaměstnanci z členského státu položit	339
7.1.4 Nezaopatření rodinní příslušníci	340
7.1.5 Ukončení doby, po kterou cizí pracovník podléhá českým právním předpisům zdravotního pojištění	341
7.1.6 Souběžný výkon zaměstnání	342
7.1.7 Náhrada mzdy nebo platu v rámci nadnárodního poskytování služeb	343
7.2 VOLBA ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY	344
7.2.1 Změna zdravotní pojišťovny	344
7.2.2 Povinnosti zaměstnavatele	345
7.2.3 Postup při změně zdravotní pojišťovny	345
7.2.4 Průkaz pojištěnce	346
7.2.4.1 Typy průkazů pojištěnce	347
7.2.4.2 Průkazy pojištěnců VZP ČR od září 2019	348
7.2.5 Dlouhodobý pobyt občana v zahraničí	349
7.2.5.1 Dopady epidemie	350
7.2.6 Práva pojištěnců veřejného zdravotního pojištění	350
7.2.7 Povinnosti pojištěnců veřejného zdravotního pojištění	350
7.2.8 Příslušnost ke zdravotní pojišťovně – písemností vystavované zaměstnavatelem i zaměstnancem	352
7.2.9 Postupy zaměstnavatele v souvislosti se změnou zdravotní pojišťovny	353
7.3 PLÁTCI POJISTNÉHO NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	353
7.3.1 Stát	354
7.3.1.1 Muži na rodičovské dovolené	361
7.3.1.2 Zaměstnání v období čerpání předdůchodu	362
7.3.1.3 Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání na vysoké škole – uznaná doba rodičovství	362
7.3.1.4 Jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou	363
7.3.1.5 Pojištění narozeného dítěte – změna účinná od 2. 8. 2021	363

7.3.2	Zaměstnavatelé a zaměstnanci	363
7.3.2.1	Zaměstnavatel	363
7.3.2.2	Pojištěnec	363
7.3.2.3	Zvláštní skupiny zaměstnanců	365
7.3.2.4	Pracovněprávní vztahy a souběh činností	368
7.3.2.5	Postupy na přelomu let	375
7.4	POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE VE STYKU SE ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNOU.....	377
7.4.1	Formulář Přihláška a evidenční list zaměstnavatele	377
7.4.2	Kódy změn používaných při vyplňování Hromadného oznámení zaměstnavatele	378
7.4.2.1	Oznamovací povinnost při souběžných příjmech	383
7.4.3	Členové statutárních orgánů	384
7.4.4	Absence kódu na formuláři Hromadné oznámení zaměstnavatele	384
7.4.5	Důchodci ze Slovenska	385
7.4.6	Zastupitelé – uvolnění a neuvolnění	385
7.4.7	Počítání času	386
7.5	VÝPOČET POJISTNÉHO NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	387
7.5.1	Vyměřovací základ a kontrolní činnost zdravotních pojišťoven	387
7.5.1.1	Vyměřovací základ – aktuálně platná právní úprava (tj. od 1. 1. 2023)	387
7.5.1.2	Příjmy dani nepodléhající nebo od daně osvobozené	389
7.5.2	Výše pojistného a sankce	389
7.5.2.1	Rozhodné období	389
7.5.2.2	Výpočet pojistného a jeho zaokrouhlování	389
7.5.2.3	Minimální mzda ve zdravotním pojištění	390
7.5.2.4	Zatajený příjem zaměstnance	394
7.5.2.5	Ošetřování člena domácnosti	395
7.5.3	Zaměstnanec s více pracovními poměry, kdy alespoň v jednom z nich dosahuje minimální mzdy	396
7.5.3.1	Minimální vyměřovací základ a dohody	399
7.5.4	Odvod pojistného ze skutečné výše příjmu	400
7.5.5	Výdělečná činnost osob, za které je plátcem pojistného na zdravotní pojištění stát, v příkladech na rok 2023	401
7.5.6	Minimální vyměřovací základ a odpočty ve zdravotním pojištění	402
7.5.7	Společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným	406
7.5.8	Maximální vyměřovací základ	407
7.5.9	Neplacené volno a neomluvená absence	407
7.5.9.1	Nepřítomnost pohřešovaného zaměstnance v zaměstnání	408
7.5.10	Péče o dítě a navazující neplacené volno	409
7.5.11	Nemoc zaměstnance	409
7.5.11.1	Nemoc zaměstnance po celý kalendářní měsíc	409
7.5.11.2	Nemoc zaměstnance po část kalendářního měsíce	410
7.5.11.3	Speciální situace	411
7.5.11.4	Nemoc v souvislosti se skončením zaměstnání	411
7.5.11.5	Nadlimitní plnění	412
7.5.12	Minimální vyměřovací základ a vystavování potvrzení ze strany zaměstnavatele	412
7.5.13	Souběh zaměstnání s podnikáním	413
7.5.14	Osoby bez zdanitelných příjmů	414
7.5.15	Přeplatek ve zdravotním pojištění	414
7.5.16	Vzory písemností pro zaměstnavatele a zaměstnance	416
7.5.17	Náhrada mzdy	419
7.5.18	Příjmy po skončení zaměstnání	421
7.5.19	Neplatné rozvázání pracovního poměru	423
7.5.20	Praktické rady pro zaměstnavatele	425
7.5.21	Ukončení činnosti zaměstnavatele, přechod k jinému zaměstnavateli	427

7.5.22	Přechod práv ve zdravotním pojištění	428
7.5.23	Subjektivní a objektivní lhůty a sankce ve zdravotním pojištění	428
7.6	CHYBY ZAMĚSTNAVATELE NEBO ZAMĚSTNANCE A JEJICH ŘEŠENÍ	429
7.6.1	Souběžné příjmy a minimální vyměřovací základ	430
7.6.2	Neoznámení důležité skutečnosti zaměstnavateli	430
7.6.3	Platba chybně provedená zaměstnavatelem	431
7.6.4	Osoba bez zdanitelných příjmů a nepřipustný souběh.....	432
7.7	ODVOD POJISTNÉHO ZA ZAMĚSTNANCE	433
7.7.1	Zaměstnavatelé a penále	433
7.7.1.1	Výše penále.....	433
7.7.1.2	Podání odvolání do platebního výměru	433
7.7.1.3	Podání žádosti o odstranění tvrdosti do platebního výměru.....	434
7.7.1.4	Příklad textu žádosti o prominutí penále	434
7.7.2	Kontrola u zaměstnavatele.....	435
7.7.2.1	Plná moc	437
7.7.2.2	Kontroly z vyúčtování	437
7.7.3	Splácení dluhů.....	438
7.7.3.1	Splátkové kalendáře ve zdravotním pojištění	438
7.7.3.2	Zaměstnavatelé a potvrzení o bezdlužnosti ve zdravotním pojištění	439
7.8	OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	439
7.8.1	Paušální daň	440
7.9	PŘEHLEDY ZAMĚSTNAVATELŮ VE ZDRAVOTNÍM POJIŠTĚNÍ.....	440
8.	POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	445
	Slovníček.....	446
8.1	POPLATNÍCI POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	450
8.1.1	Zaměstnavatelé	450
8.1.2	Zaměstnanci	451
8.1.3	Osoby samostatně výdělečně činné	463
8.1.4	Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění	463
8.1.5	Zahraniční zaměstnanci.....	464
8.2	VÝPOČET POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	464
8.2.1	Rozhodné období.....	464
8.2.2	Vyměřovací základ	464
8.2.2.1	Vyměřovací základ zaměstnance	464
8.2.2.2	Vyměřovací základ zaměstnavatele.....	468
8.2.2.3	Příjmy nezahrnované do vyměřovacího základu.....	468
8.2.2.4	Vyměřovací základ pracovníka v pracovním poměru uzavřeném podle cizích právních předpisů	471
8.2.2.5	Vyměřovací základ smluvního zaměstnance	471
8.2.2.6	Vyměřovací základ při výplatě příjmu v cizí měně	471
8.2.2.7	Vyměřovací základ při výplatě příjmu po skončení zaměstnání.....	471
8.2.2.8	Maximální vyměřovací základ	472
8.2.3	Sazby pojistného	474
8.3	SLEVA NA POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	475
8.3.1	Nárok na slevu na pojistném na sociální zabezpečení	475
8.3.2	Záměr uplatnění slevy na pojistném na sociální zabezpečení	480
8.3.3	Další povinnosti zaměstnavatele při uplatnění slevy na pojistném na sociální zabezpečení.....	482
8.3.4	Součinnost zaměstnance zaměstnavateli při uplatnění slevy na pojistném na sociální zabezpečení	482
8.3.5	Výše slevy na pojistném na sociální zabezpečení a její uplatnění	483
8.4	ODVOD POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	483
8.4.1	Splatnost pojistného na sociální zabezpečení.....	484
8.4.2	Přehled o výši pojistného.....	485

8.4.3	Způsob placení pojistného	488
8.4.4	Přeplatek pojistného u zaměstnavatele	488
8.4.5	Sankce	489
8.4.6	Uschovávání účetních záznamů	490
9.	DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	491
	Slovníček.....	492
9.1	NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	497
9.1.1	Okruh pojištěných osob	497
9.1.2	Oznamovací povinnosti zaměstnavatelů	498
9.1.3	Podmínky účasti zaměstnanců na pojištění	503
9.1.4	Pojištění při zaměstnání malého rozsahu	505
9.1.5	Účast zaměstnanců na pojištění	513
9.2	PODMÍNKY NÁROKU NA DÁVKY A JEJICH VÝPLATU	522
9.2.1	Uplatňování nároku na dávky z pojištění	523
9.2.2	OSSZ.....	525
9.2.3	Nárok na dávky v ochranné lhůtě	526
9.2.3.1	Dočasná pracovní neschopnost	528
9.2.3.2	Nárok na dávky za část dne	528
9.2.3.3	Pokračování pracovní neschopnosti	529
9.2.3.4	Nemocenské (a náhrada mzdy) v poloviční výši	529
9.2.3.5	Nemocenské u člena jednotky sboru dobrovolných hasičů	529
9.2.3.6	Změna pobytu práce neschopného občana	530
9.2.3.7	Zpětné uznání DPN	530
9.2.3.8	Podpůrčí doba	530
9.2.3.9	Nemocenské a neplacené volno	531
9.3	OŠETŘOVNÉ	531
9.4	OTCOVSKÁ POPORODNÍ PÉČE (TZV. OTCOVSKÁ).....	533
9.5	DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ	536
9.6	TISKOPISY K UPLATNĚNÍ DÁVEK Z POJIŠTĚNÍ	539
9.6.1	Uplatnění nároku na dávky z pojištění.....	543
9.7	ROZHODNÉ OBDOBÍ.....	546
9.7.1	Vyměřovací základ zaměstnance	546
9.7.2	Denní vyměřovací základ	547
9.7.3	Kalendářní dny rozhodného období – vyloučené dny	552
9.8	PŘÍLOHA K ŽÁDOSTI O DÁVKU (NEMOCENSKÉ, OŠETŘOVNÉ, OTCOVSKÁ, DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ, PPM A VPTM).....	554
9.9	NÁHRADA MZDY V DOBĚ PRVNÍCH 14 KALENDÁŘNÍCH DNŮ DPN NEBO KARANTÉNY.....	560
9.10	ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE	564
9.11	ZMĚNA MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI OSSZ	566
10.	DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ.....	567
	Slovníček.....	568
10.1	ÚKOLY ZAMĚSTNAVATELŮ PŘI PROVÁDĚNÍ DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ A PŘEHLED JEJICH ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ.....	572
10.1.1	Pojem zaměstnavatel.....	572
10.1.2	Příslušnost zaměstnavatelů k plnění úkolů v důchodovém pojištění	572
10.1.3	Přehled povinností zaměstnavatelů v důchodovém pojištění	574
10.1.4	Vedení podkladové evidence o zaměstnancích pro účely důchodového pojištění a předkládání záznamů na žádost zaměstnance nebo OSSZ.....	574
10.1.5	Uschovávání některých písemností nebo záznamů nezbytných pro provádění důchodového pojištění a zajištění úschovy těchto údajů v případě zániku zaměstnavatele bez právního nástupce	577
10.1.6	Úkoly zaměstnavatelů v některých případech.....	578

10.1.7	Součinnost zaměstnavatele při kontrole zaměřené na plnění povinností zaměstnavatele v důchodovém pojištění.....	579
10.1.8	Povinnost zachovávat mlčenlivost	579
10.2	VĚK POTŘEBNÝ PRO NÁROK NA STAROBNÍ DŮCHOD	579
10.2.1	Obecný důchodový věk	580
10.2.2	Snížený důchodový věk u některých pojištěnců	581
10.3	DOBA DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ A DOBA NÁHRADNÍ	583
10.3.1	Doby pojištění	583
10.3.1.1	Dobrovolné důchodové pojištění.....	585
10.3.2	Náhradní doby pojištění	585
10.3.3	Prokazování dob pojištění a náhradních dob pojištění	587
10.3.4	Kontrola evidovaných dob pojištění	588
10.4	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O STAROBNÍ DŮCHOD	590
10.4.1	Typy starobních důchodů, základní podmínky pro nárok na starobní důchod....	590
10.4.2	Žádost o starobní důchod a sdělování údajů zaměstnavatelem	592
10.4.3	Žádost o zastavení výplaty, uvolnění nebo úpravu starobního důchodu	594
10.4.3.1	Zvýšení starobního důchodu za vychované dítě, tzv. výchovné	595
10.5	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O INVALIDNÍ DŮCHOD	596
10.5.1	Základní podmínky pro nárok na invalidní důchod.....	596
10.5.2	Žádost o invalidní důchod a sdělování údajů zaměstnavatelem.....	597
10.5.3	Žádost o změnu výše invalidního důchodu	597
10.6	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O POZŮSTALOSTNÍ DŮCHODY	598
10.6.1	Základní podmínky pro nárok na vdovské (vdovecké) důchody	598
10.6.2	Základní podmínky pro nárok na důchody sirotčí	598
10.6.3	Žádost o pozůstalostní důchody a sdělování údajů zaměstnavatelem	599
10.7	EVIDENČNÍ LIST DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ	599
10.7.1	Opravy	602
10.7.2	Trvání dvou (více) výdělečných činností jednoho pojištěnce u téhož zaměstnavatele	602
10.7.3	Stejnopisy ELDP	603
10.7.4	Vyplňování a zápis záznamů	604
10.7.5	Předkládání a odesílání ELDP	605
10.7.6	Záhlaví.....	606
10.7.7	Identifikace pojištěnce (oddíl 1. ELDP)	607
10.7.8	Průběh pojištění v daném roce (oddíl 2. ELDP).....	609
10.7.8.1	Kód	610
10.7.8.2	Dny – nepojištěná doba (X křížky)	615
10.7.8.3	Vylouč. doby (Vyloučené doby)	616
10.7.8.4	Vyměřovací základ.....	618
10.7.8.5	Doby odečt. (Doby odečtené)	620
10.7.8.6	Celkem	620
10.7.9	Identifikační údaje zaměstnavatele a podpisy (oddíl 3. ELDP)	621
10.7.10	Příklady vyplňování ELDP	622
10.8	OHLAŠOVACÍ POVINNOST ZAMĚSTNAVATELŮ V DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ ...	647
10.8.1	Ohlašovací povinnost při zaměstnávání starobních důchodců.....	647
10.8.2	Lhůty pro ohlašovací povinnost zaměstnavatele	648
10.8.3	Základní náležitosti hlášení.....	648
10.9	ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE A SANKCE PŘI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ ...	649
10.9.1	Povinnost uhradit neprávem vyplacené částky	649
10.9.2	Uložení pokuty	650

.....	
11. NÁHRADA MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY A BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ	651
11.1 ČLENĚNÍ PRACOVNĚPRÁVNÍCH ODPOVĚDNOSTNÍCH VZTAHŮ K NÁHRADĚ MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY A NĚKTERÉ POJMY	652
11.2 KDY JDE O PRACOVNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	653
11.3 POVINNOST ZAMĚSTNANCE NAHRADIT ŠKODU	654
11.3.1 Obecná povinnost	655
11.3.2 Náhrada škody při nesplnění prevenční povinnosti	656
11.3.3 Povinnost nahradit schodek – dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty	657
11.3.4 Povinnost k náhradě ztráty svěřených věcí	660
11.3.5 Společná pravidla povinnosti zaměstnance nahradit škodu	661
11.3.6 Postup při uplatňování náhrady škody vůči zaměstnanci	662
11.4 POVINNOST ZAMĚSTNAVATELE NAHRADIT ŠKODU	663
11.4.1 Obecná povinnost	663
11.4.2 Pracovní úrazy a nemoci z povolání	664
11.4.3 Povinnost nahradit škodu na odložených věcech	664
11.4.4 Jak posuzovat odpovědnost za škodu na dopravním prostředku zaměstnance	666
11.4.5 Škoda vzniklá při odvracení škody	667
11.4.6 Společná pravidla povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu	667
11.5 BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ A ODPOVĚDNOST MZDOVÉ ÚČETNÍ	668
11.6 NÁHRADA ŠKODY U NĚKTERÝCH OSOB	670
11.6.1 Agenturní a neagenturní dočasně přidělení zaměstnanci	670
11.6.2 Odpovědnost u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	671
12. ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	672
Slovníček	674
12.1 ÚVODEM K ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ V ROCE 2023 – ZMĚNY, VAZBY NA OBČANSKÝ ZÁKONÍK	676
12.2 OBECNÉ OTÁZKY ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	678
12.2.1 Pojem pracovní úraz	678
12.2.2 Evidence a hlášení pracovních úrazů, zasílání záznamů o pracovních úrazech	678
12.2.3 Nemoci z povolání, ohrožení nemocí z povolání	680
12.2.4 Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s pracovními úrazy a nemocemi z povolání, oprávnění odborových organizací při pracovních úrazech	682
12.2.5 Projednávání odškodnění pracovních úrazů a nemocí z povolání se zaměstnanci a s odborovými organizacemi, orgány inspekce práce a kontrola odškodňování	683
12.2.6 Lhůty při odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání	683
12.2.7 Krácení odškodnění	686
12.3 JEDNOTLIVÉ NÁHRADY Z TITULU ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	687
12.3.1 Náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění	688
12.3.2 Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením	689
12.3.3 Náhrada věcné škody	689
12.3.4 Průměrný (pravděpodobný) výdělek – základní veličina rozhodná pro odškodňování ztráty na výdělku	690
12.3.5 Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti	691
12.3.6 Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity (tzv. renta)	693
12.3.6.1 Renta v některých zvláštních případech	698
12.3.6.2 Změny poměrů u poživatele renty	700

12.3.7 Náhrada škody pozůstalým	701
12.3.7.1 Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením	701
12.3.7.2 Náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem	701
12.3.7.3 Jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých, jednorázová náhrada nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance (§ 271i a § 271f ZP)	702
12.3.7.4 Náhrada věcné škody	702
12.3.7.5 Náhrada nákladů na výživu pozůstalých	703
12.3.8 Valorizace průměrných výdělků pro účely odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání	703
12.3.9 Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, jeho perspektivy	704
12.3.9.1 Škodná a pojistná událost v zákonném pojištění	704
12.3.9.2 Dva základní modely vztahů zaměstnavatel – zaměstnanec – pojišťovna při provádění zákonného pojištění	704
12.3.9.3 Náhrada nákladů na mimosoudní a soudní projednávání odškodnění pracovního úrazu (nemoci z povolání)	706
12.3.9.4 K některým otázkám aplikace vyhlášky č. 125/1993 Sb.	707
12.3.9.5 Lhůty mezi zaměstnavatelem a pojišťovnou v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů	708
PŘEHLED DŮLEŽITÝCH ÚDAJŮ PLATNÝCH K 1. 1. 2023	709
Minimální mzda	709
Nejnižší úrovně zaručené mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin	709
Průměrná mzda v národním hospodářství za I. až III. čtvrtletí 2022	709
Výše daňových slev	709
Výše daňového zvýhodnění	710
Pojistné na zdravotní pojištění	710
Pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti	711
Dávky nemocenského pojištění	711
Náhrada mzdy v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti (karantény)	712
Cestovní náhrady	713
Srážky ze mzdy	713
Životní minimum	713
Existenční minimum	713
Tabulka pro stanovení důchodového věku	714
Číselník okresů	715
Číselník států (nejčastěji se vyskytující státy)	716
Tabulka lhůt	717